O reformě občanského práva. Obzor národohospodářský XXI. (1916), str. 409—418, 453—464, 499—508.

Několik poznámek k reformě práva občanského. Sborník XVII. (1917), str. 1—14.

Příspěvky k výkladu reformovaného práva občanského. Právník LVI (1917), str. 705 a n. (Pokračování.)

Literatura

Sbírka rozhodnutí pracovních soudů, sv. I., č. 1—150, 1936, str. 254.

Ministerstvo spravedlnosti v lednovém čísle Věstníku ukončilo jako přílohu první svazek Sbírky rozhodnutí pracovních soudů, jenž obsahuje rozhodnutí z r. 1932—1936. Je to příliš dlouhá doba pro jediný svazek, uváží-li se, jaké množství složitých problémů (na př. práce přes čas, vzdání se nároků, kol. smlouvy) musí řešiti pracovní soudy a pro svá rozhodnutí nemají dostatečné opory v zákonech, nýbrž soudy tu četné normy teprve tvoří. Právě pracovní rozhodnutí mělo by ministerstvo vydávati urychleně, jak je tomu na př. v Rakousku, kde každoročně je úředně publikován spolkovým ministerstvem spravedlnosti svazek s ca. 130 pracovními rozhodnutími. Je ovšem obtížné pracovní rozhodnutí sestaviti, poněvadž jednak rozhodnutí nejvyššího soudu v tomto oboru nejsou tak četná a také nelze otiskovati rozhodnutí t. zv. skutková, jednak výběr rozhodnutí krajských soudů jako soudů odvolacích musí býti opatrný, aby se neutvořil vadný prejudic. Tyto obtíže nejsou však nepřekonatelné. Právní prakse pak naléhavě potřebuje intensivnějšího informování o stavu judikatury. Roční úřední žeň ca 35 rozhodnutí ze všech rozhodnutí pracovních je přece jen skrovná. K o b l í ž e k.

JUDr. J. M. Novotný a JUDr. O. Hanuš, **Daňová příručka,** 1937, 6. vyd., str. 424, cena 32 Kč, váz. Kč 40.—.

Daňová novela č. 226/36 vyvolala potřebu nových vydání dosavadních zákonů o přímých daních, jichž publikaci však pozdrželo opožděné vydání prováděcího nařízení. Proto jest velmi vítané nové vydání daňové příručky, která nemusí přihlížeti k jednotlivostem, nehledě k tomu, že oba autoři jako spolupracovníci novely a prováděcího nařízení jsou i o všech zásadách prováděcích nařízení dobře informováni. Není bezvýznamnou skutečností, že daňová příručka vyšla již v 6. vydání. Za svoji popularitu děkuje v prvé řadě stručné, výstižné a hlavně srozumitelné formulaci nejen daňových, ale též i hlavních poplatkových a dávkových předpisů. Jest to vskutku dobrá příručka, neboť rychle, věcně a jasně informuje o všech otázkách, které prakse potřebuje a to nejen vhodně uspořádaným a rozčleněným textem, nýbrž přináší též četné vzorce a hlavně úřední formuláře, vyplněné dle běžných případů. Poněvadž letošního roku přiznání daňové týká se dvou let 1936 a 1937, budou právě tyto vzorce jistě velmi vyhledávány. Kžk.

Po časopisech.

Plenární usnesení nejv. soudu

a jich význam t. j. usnesení učiněných v 11 členném senátu o různě řešených právních otázkách za účelem zachování jednotnosti judikatury — zajímavě rozebírá sen. pres. n. s. Václav C í c h a v článku »Poznámky k plenárnímu usnesení nejvyššího soudu ze dne 26. října 1936, pres. 1268/36 (č. 1382 sb. m. spr. civ.)«, Soudcovské listy, roč. 18, 1937, str. 33:

»Takové usnesení je podle zachovávané praxe z á v a z n é p r o v š e c h n y s e n á t y nejvyššího soudu, třebaže není závazné pro soudy nižších stolic (§ 12 obč. zák.). Dojde-li táž otázka k řešení u nejvyššího soudu, nemůže se tento uchýliti od názoru v plenárním usnesení zaujatého, takže se strana může na judikát spolehnouti. To ovšem se prakticky rovná autentickému výkladu dotčené právní normy, jímž se nejvyší soud říditi musí. Takový účinek plenárních usnesení, t. zv. judikátů, zapsaných do knihy judikátů, se u nejvyššího soudního dvoru ve Vídni zakládal na císařských rozhodnutích ze dne 3. října 1854 a

8. srpna 1872. U nás není pro to zákonného podkladu, neboť podle § 12 zákona č. 216/1919 o nejvyšším soudě jest opatření k cíli zachování jednotnosti judikatury vyhrazeno jednacímu řádu vládou schválenému (a ovšem řádně publikovanému), který pro náš nejvyšší soud dosud vydán nebyl. Přes to se tento účinek fakticky i u nás plenárním usnesením přiznává, protože by jinak nebylo lze jednotnost judikatury u nejvyššího soudu udržeti. Ježto však není předpisu, jak by se jednou usnesený judikát dal změniti (jinak tomu bylo ve Vídni podle zmíněných císařských rozhodnutí), nelze t. č. ani pochybené plenární usnesení odstraniti. Uvádím jen na příklad zřejmě pochybený judikát ze dne 9. února 1921, pres. 163/21, uveřejněný ve sbírce nejvyššího soudu pod č. 918, podle něhož lze povoliti podle § 17 rozlukového zákona rozluku manželství i tehdy, byl-li rozvod manželství od stolu a lože vysloven rozsudkem pro zmeškání. Tento judikát, odporující zásadám rozlukového řízení, zejména zásadě oficiosnosti a zásadě pravdy materiální, vede k souhlasným a často bezdůvodným rozlukám. Z toho, co uvedeno, již vyplývá, jaké opatrnosti a pečlivé přípravy je k plenárnímu usnesení třeba. Doporučovalo by se také, aby v jednacím řádu pro nejvyšší soud bylo pomýšleno na určitou kvalifikovanou většinu a kdyby jí nebylo dosaženo, na další zesílení plenárního senátu (snad na 15 členů), kde by teprve rozhodovala prostá většina hlasů. Nyní může snadno vyjíti takové důležité rozhodnutí z většiny jen nahodilé. Samo se rozumí, že je třeba, aby důvody plenárních usnesení byly co nejjasnější a nejpřesvědčivější a aby zejména bylo také dbáno zásady »respice finem«.

Svévole v protahování sporů a exekucí

jest předmětem článku Dra J. Cebe v Hosp. politice č. 3 ze dne 23. ledna 1937.

Soudcova energie a určitost má nesporně na průběh řízení největší vliv. Uložení jistoty dle § 44 ex. ř. zamezuje podávání svévolných žalob oposičních a excisních, které po převratu kvetly netušeně. Svévolný dlužník a kverulant přišel však na nový způsob protahování sporů a exekucí. Jest jím odmítání soudců, ba dokonce i soudů celých v prvé i vyšších instancích. Soudce i soud jest odmítán soustavně a bezdůvodně, řízení se přeruší a až do vyřízení návrhu na odmítnutí uplyne pěkná lhůta. Proti postupu tomuto jest soudce bezmocný. Civilní řád soudní má ustanovení o pokutě pro svévoli pro případ svévolného podávání dovolání (§ 512) a dovolacích rekursů (§ 528), má také ustanovení o pořádkových trestech (§ 220), které se však týkají pouze rušení při soudním jednání (§ 198), hrubých neslušností, urážek soudců i strany, zástupce, svědka nebo znalce při jednáních (§ 199 c. ř. s.), postrádá však ustanovení, jímž by byla trestána nebo znemožněna svévole soustavným a bezdůvodným odmítáním soudců a soudů.

Rychlejší úřadování

stalo se aktuálním problémem projevem min. předsedy Dra Hodži v rozhlase a jednáním právní rady. Zajímavé postřehy k této otázce podává J. Kladivo v článku »Je možno úřadovati rychleji« (Přítomnost, r. 14., 1937, str. 76 a n.), z něhož uvádíme:

»Výchova ke lhostejnosti je v naší úřadovní soustavě velmi vyvinuta. Lhostejnost je to, co nejvíce ochromuje bystrý chod správy... lhostejnost je také následkem oslabeného sebevědomí. A sebevědomí je třeba úředníkovi, aby se ubránil postranním vlivům, na něž doplácí občan i stát... Dnes se rozhodování o kdekteré maličkosti vyhrazuje ústředním úřadům, jež se pak nedostanou ke své pravé působnosti kontrolní... Kdyby se tedy ponechalo nižším instancím více práva rozhodovati, nejen že by se vyřízení značně uspíšilo, ale pozvedlo by se i sebevědomí a zájem úřednictva. Pozvedla by se odpovědnost. Odpovědnost ničí také jiná znamenitost našeho úřadování: velký počet aprobací... — Není snad oboru veřejné správy, kde bychom neslyšeli nářek nad nedostatečnou úrovní nového úřednictva. Je toho několik příčin. Vliv poválečné nivelisace... Ale hlavní pramen je bezpochyby v žalostném způsobu, jak se zaučuje úřednický dorost. Žalostné je totiž, že se vlastně vůbec nezaučuje... — V některých oborech státní správy jsou pro úřední praksi důležité výnosy, vyjasňující provádění zákona. Úředníci by potřebovali, aby koncem každého roku byl vydán seznam těchto výnosů. To se však neděje leckdy proto, aby je mohl vydati jako výklad k zákonu ten či onen ministerský úředník. Některé z těchto výnosů nejsou ani uveřejněny v úředním věstníku ministerstva. — Vzájemný dobrý styk, který je rovněž na prospěch hladšího chodu úředního, by konečně nesmírně usnadnila vlídnost, která není dosud domovem ve všech úřadovnách. Nemá se pro-